

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

732. Quid requiratur, ut per unicum actum acquiratur illa possessio in ordine ad effectum validæ collationis, præsentationis, &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

sponit, sed etiam quando disponit, assistendo alteri, in quo casu quidem inducit juris presumptionem pro eo, cui assistit, non tamen hinc resistit alteri, ac proinde actus ille, qui geritur, habet quidem presumptionem juris contra se, non tamen resistantiam juris. Lott. cit. g. 45. à num. 19. citans Menoch. de retinend. remed. c. 5. n. 49. & Covar. ubi ante, unde jam, ut evitetur objectus hic resistantiæ juris, sufficit, negare, existare legem, quæ actum expressè prohibeat. Lott. loc. cit. num. 22. citans Rotam apud Put. decis. 240. in novis, dicensque ita receptum ex communi Doctorum interpretatione. Tunc verò in præsentì probata censetur provisio resistantiæ juris in excipiente de quasi possessione providendi, si v. g. collator fuit laicus: secus si in persona collatoris supponatur adhuc capacitas jurium spiritualium. Lott. n. 27.

Quaestio 731. Qualiter dicta possessio legitima conferendi acquiratur?

Respondeo acquiratur etiam per unicum actum, sive in ordine ad effectum acquisitæ possessionis attenditur ultimus actus immediatus collationis, electionis, præsentationis. Lott. loc. cit. nu. 15. Castrop. loc. cit. Garc. nu. 59. & 63. citans Paris. de resign. q. 23. n. 41. Gutt. conf. 3. num. 1. Covar. qq. pract. c. 14. n. 2. Zech. de benef. & pens. c. 12. n. 18. & plurimos alios cum pluribus Rotæ decis. Provisio tamen Apostolica non mutat statum, seu quasi possessionem juris patronatus seu conferendi. Garc. nu. 118. citans Egid. decis. 107. Achil. decis. 326. & plures Rotæ decis. licet autem collatio Apostolica non mutet statum beneficii de patronato in liberum, nec privet patronum possessione præsentandi; non tamen etiam patronus præscribit jus præsentandi durante illà possessione provisio Apostolici; sed ea præscriptio toto illo tempore dormit. Garc. n. 119. ex Guidobono.

Quaestio 732. Quid requiratur, ut per talem unicum actum acquiratur ista possessio in ordine ad effectum validæ collationis, præsentationis, &c.

1. Respondeo: requiruntur tria: nimirum bona fides (etiam si hæc aliàs non requiratur ad effectum acquisitionis possessionis absolute, & possessorii retinendi aut recuperandi. Garc. num. 69. citans Innoc. Abb. in c. cum Ecclesia Sutrina. Coraf. Mohed. &c. Scientia & patientia illius, in cujus præjudicium talis possessio acquiratur. Effectuatio illius actus, sive ut hic ad effectum perductus, nempe ut vi illius electus fuerit confirmatus, præsentatus, institutus, is, cui collatum beneficium, possessionem illius acceperit, & fructus percipiat. Garc. n. 66. & 67. citans pro hoc Lamb. p. 1. l. 2. g. 3. a. 10. Coraf. de benef. p. 2. c. 5. à nu. 3. Covar. Gutt. Zech. ubi ante. Roch. Rebuff. &c.

2. Observandum tamen circa primum requisitum: Primum, quòd tamen si bona fides sit omnino necessaria; cum possessor mala fidei non faciat fructus suos. Garc. n. 71. citans Abb. Bellam. Berro, in cap. gravis. de restit. spol. Menoch. Joannem Garc. &c. Et hinc facta collatio, præsentatio mala fide non valeat, sitque propterea etiam institutus, & is, cui facta collatio, removendus (si non ad petitionem veri patroni seu proprietarii, dum nimirum is non appellavit à tali institutione vel collatione, aut non comparuit posito edicto publico,

utpote in quo casu removendum non esse præsentatum, idem est de collatorio, à possessore mala fidei, postquam constat de mala fide, eò quòd tunc institutio transeat in rem judicatam, & habeat vim definitivam, quæ retractari non potest, censent Roch. Lamb. Menoch. &c. apud Garc. n. 79. (saltem citra eam petitionem ab ipso Superiore, utpote respectu cujus non valet, nec transit in rem judicatam, etsi valere dicatur, & transire in rem judicatam respectu adversarii non appellantis contra illam. Garc. num. 80.) ubi constitit de mala fide. Garc. n. 73. citans Navar. conf. 2. n. 1. de jure patronatus, & in c. Cumana. de elect. Collatio tamen etiam seu præsentatio & electio facta à proprietario, qui non est in possessione, non valebit, quia non licet propriam auctoritate resumere possessionem, & spoliare etiam invasorem. Garc. n. 75. ex sententia aliorum, quos citat, nempe Roch. de jure patronatus. v. competens. n. 46. Cuch. l. 4. tit. 1. n. 96. Duaren. de benef. l. 3. c. 9. Bertachin. in repertor. v. præsentatus à patrono. Abb. & Innoc. in cap. cum Ecclesia Sutrina. &c. contra Lamb. p. 1. l. 2. g. 3. a. 7. & 19. Covar. qq. pract. c. 36. n. 6. Innoc. in c. Cumana. n. 6. Gabriel. conf. 185. l. 2. quamvis Garcias ipse num. 78. id ita distinguat, ut procedat in præsentatione, nimirum quòd ea facta à proprietario non valeat; quia in ea iudex adiri debet, qui non debet esse auctor spoli; non verò procedat in collatione & electione similibusque actibus, in quibus necesse non est adiri iudicem, nec ejus auctoritas requiritur; sed valeat collatio & electio facta à proprietario non possidente, donec à Superiore infirmetur ad instantiam possessoris, petentis se defendi, seu redintegrari in sua possessione, & sic infirmari illum actum collationis.

3. Observandum circa idem requisitum primum, secundò, quòd licet bona fides regulariter præsumatur, etiam sine titulo; cum quilibet possessor esse præsumatur in bona fide, quamdiu non probatur esse in mala, ut Garc. n. 84. citatis plurimis; ubi tamen jus resistit, non præsumitur bona fides, sed mala. Garc. num. 85. citatis etiam plurimis; nisi sumus in jure dubio & obscuro, cujus error est probabilis & justus, & æquiparatur errori facti. Garc. num. 88. citatis plurimis; aut nisi possessio fortè sit longi temporis, aut justo titulo, aut probabilibus rationibus acquisita. Garc. n. 87. citans Innoc. Abb. Lamb.

4. Circa tertium requisitum observandum est primum, quòd per actum effectuatum non acquiratur dicta possessio, dum effectuatio præsentationis, collationis non fuit absoluta, sed conditionata, & sine præjudicio partium, v. g. per institutionem factam cum protestatione Ordinarii, se nolle præjudicare præsentantibus aliis cum clausula præservativa, utpote quæ præservat jus, tam in petitorio, quam possessorio. Garc. loc. cit. n. 65. juxta decis. Rotæ in Majoricensi juris patronatus. 4. Octobris 1585. Neque secundò per collationem, præsentationem effectuatam, sed factas contra decretum irritans positum in reservatione, vel alia dispositione seu indulto. Garc. num. 102. licet de ceterò ad acquirendam quasi possessionem sufficiat præsentationem fuisse admissam, & præsentatum institutum cum effectu, sive bene sive malè. Garc. n. 104. juxta Rotam in Braccarensi, parochialis. Terriò neque per effectuationem, dum institutus vel collatarius mansit in possessione beneficii tantum ex causa concordie subsecuta inter ipsum & adversarium, qui præsentabat,

debat presentantem non esse patronum, aut conferentem non esse collatorem; nam cum non constet de acquiescentia, imò de contrario ex illa provisione, non potest resultare contrarius usus. *Garc. num. 108. citans decis. Rotæ 301. p. 2. diversar.* Quartò, circa idem requisitum observandum, quòd effectuatío collationum, presentationum probetur per subsequentes collationes seu presentationes factas per vacationem ex persona illorum. *Garc. n. 105. citans Oldrad. conf. 229. n. 3. Lamb. p. 2. l. 2. q. 10. a. 7. n. 11. & aliquot Rotæ decis.* Etiam dum illi resignarunt. *Garc. n. 107.*

5. Circa secundum requisitum, nimirum de scientia & patientia illius, contra quem acquiritur possessio, observandum primò, vel potius inferendum, ad hoc, ut contra Episcopum acquiratur possessio conferendi vel presentandi, requiri ejus scientiam & patientiam; cum eo ipso, quòd est in possessione Episcopatus, sit in possessione juris liberè conferendi competentis ei tanquam Ordinario. *Garc. n. 123. & 124. quem vide.* Secundò ad effectum, ut possit dici quasi possessio liberæ collationis acquisita contra patronum, requiri, ut constet, collatorem seu eum, qui pretendit jus liberæ collationis, contulisse beneficium ut liberum, sciente & patiente patrono. De cætero namque per collationem factam de beneficio juris patronatus, absque illius (nimirum quòd liberè conferatur) mentione, non præjudicatur juri & possessioni patronorum; quia dum simpliciter absq; dicta mentione confertur beneficium patronatum, videtur collatio facta sub hac tacita conditione; si patrono placuerit. *Garc. num. 111. & 112. citans præter decis. Rotæ 10. de jure patronatus in antiq. Calder. conf. 15. de jure patronatus. Caputaq. decis. 134. p. 1. Decium &c.* Nisi fortè Ordinarius ignoraret beneficium illud esse juris patronatus; tunc enim censetur illud conferre, ut liberum. *Garc. num. 114.* Tertio, quòd si quis beneficium habitum ad presentationem patroni, dein in manibus Ordinarii clam patrono renunciasset, & accepta denuò ab eo collatione liberæ illud detineret, non ponit ordinarius in quasi possessione juris liberè conferendi, nisi id faciat cum scientia & patientia patroni. *Garc. num. 110. ex Nav. conf. 5. de jure patronatus. n. 5. & Decio conf. 126.* Atque ita ultima resignatio sine consensu patroni non facit statum libertatis; quia possessio presentandi non amittitur ex negligentia patroni non presentantis unà vice; sed requiritur, quòd non presentet, quia non credit ad se pertinere jus presentandi, vel quòd voluerit presentare, & non sit admissa presentatio. *Garc. n. 113. ex Chisanensis decis. 72. & Roch. v. competens. q. 20.* Quartò, quòd dicta scientia & patientia adhuc requiratur, etiam si is, qui est in possessione presentandi vel conferendi, nunquam adhuc presentasset aut contulisset. *Garc. n. 127.* Quòd si tamen ille, in cujus præjudicium dicta quasi possessio acquiritur, non est in possessione istorum jurium presentandi, conferendi &c. non est necessaria illius scientia & patientia in acquisitione quasi possessionis illorum. *Garc. num. 121. citans Innoc. & Abb. in c. in literis. de restit. spoliat. Roch. v. competens. num. 38. Lamb. & Rotam decis. 229. p. 1. diversar.* Quintò, quòd ad dictum effectum acquirenda possessionis sufficiat scientiam hanc præsumptam esse, eò quòd agatur solum de acquirenda possessione, non verò de amittendo jure presentandi, conferendi &c. de quo intelligendi *Moheda decis. 4. de probat. Lancell. de*

P. Lentre. Fori Benef. Tom. 11.

attent. p. 2. c. 4. in pres. n. 68. ubi, quòd dum agitur de amissione & privatione juris quasi, non sufficit scientia præsumpta per conjecturas & famam. ita *Garc. n. 134. & 135.* Utrum autem præsumatur scientia illius, de cujus præjudicio agitur, ad iudicem spectat arbitrari ex multiplicatione actuum, & qualitate ipsorum, aliisque circumstantiis. *Garc. n. 129. citans Innoc. & Abb. in c. cum Ecclesia Sutrina. n. 25. Roch. ubi ante. n. 37. &c.* quamvis tamen etiam ea scientia præsumatur ex publicitate actus. *Garc. num. 131. citans Mascard. de prob. conclus. 1293. nu. 15. & Rotam in Abulensi parochia. & præsertim respectu Episcopi præsumitur illa scientia; cum is quolibet anno per se, vel per alium teneatur visitare diocesim. Garc. n. 132. Sextò, quòd sufficiat scientia officialium. *Garc. n. 136. citans Tiraquel. de nobilitate. c. 14. num. 3. Covar. in reg. possessor. p. 2. n. 8. Bald. de præscript. p. 5. q. 3. n. 8. &c.**

Questio 733. An dicta possessio acquisita per unicum actum respectu unius beneficii suffragetur etiam respectu cæterorum beneficiorum?

Respondeo affirmative; cum magis attendatur universalis causa actus, quam ipse actus. *Lott. l. 2. q. 45. num. 16. citans Felin. in c. auditis. de præscript. n. 19. & Rotam in Abulensi parochia 28. Junii 1593. apud Garc. p. 5. c. 5. n. 61. vide Lott. l. 20. q. 21. num. 77.*

Questio 734. Num valide conferre possit (idem est de presentare & eligere) proprietarius juris conferendi, qui non est in possessione, dum nemo alius est in possessione?

Respondeo affirmative *Garc. loc. cit. n. 81. citans Abb. in c. Cumana. in c. cum Ecclesia Sutrina. in c. consultation. Roch. v. competens. q. 20. n. 47. Lamb. Cuch. &c. contra decis. Rot. in Salmantina capellania. 3. Junii 1595. quam citat num. 83. & ait clarè eam convinci. & num. 82. ubi ex Baldo in l. fin. c. de edicto D. Adriani non tollendo. num. 148. & Roch. v. ipse, vel is. q. 11. n. 24. Gregor. Lopez. &c. quòd hæres possit presentare, etiam ante possessionem hæreditatis acquisitam.*

Questio 735. Qualiter probetur pertinentia juris conferendi?

Respondeo primò: pertinentia collationis, seu collationem pertinere ad inferiorem Episcopo, ad quem ea aliàs de jure comuni non spectat, probari per famam & communem reputationem. *Lott. l. 2. q. 45. n. 41. Garc. loc. cit. n. 144. citans Rotam decis. 3. de prob. in novis. Mascard. de prob. conclus. 173. & 173. n. 12. Paris. de resign. l. 7. q. 23. n. 42. qui dicat, esse communiorum. Et satis est per litteras vel instrumenta docere, beneficium consuevisse per talem conferri, & ad talem solere pertinere collationem & institutionem. *Garc. ibid. citans Rotam decis. 7. de prob. in novis. & Mascard. cir. conclus. 313. nu. 23. & sic dicitur in una Tullensi parochialis. 22. Junii 1558. apud Garc. n. 147. collationis pertinentiam ad inferiorem probari per testes deponentes de publica voce & fama; cum agitur contra provisionem Legati factam auctoritate Apostolicâ; maximè, si is Legatus esset aliàs Ordinarius, & non contulit jure ordinario. Et licet testes fuerint repetiti, parte non citatâ. Quæ tamen in-**

Ec 2

coll.